

December 2024

De Alternatieve Leercontext (ALC): Een update!

Naar aanleiding van de nieuwe richtlijnen via een omzendbrief rond ALC, en op vraag van haar leden heeft VerDi een bevraging georganiseerd over de ALC praktijk.

Deze bevraging richtte zich enerzijds op het in kaart brengen van succesvolle ALC-praktijken en anderzijds op uitdagingen benoemen.

Uit de bevraging blijkt dat het DKO de ALC-praktijk als positief ervaart. Het leren in een alternatieve leercontext (met haar eigenheid), wordt door de directies veelal als een verrijking voor de leerling beschouwd. Daarbij worden naast artistieke componenten ook het artistiek bezig zijn in een socio-culturele context vaak als positief vermeld.

Leerlingen blijken over het algemeen in een goed georganiseerde en kwalitatieve ALC terecht te komen. Dit biedt hen de kans om een waardevolle ervaring op te doen, met meetbare vooruitgang in hun competenties. Bovendien worden er veel inspirerende projecten gerealiseerd waarin 'samenwerken' als vanzelfsprekend wordt ervaren.

Academies hebben het gevoel hun werking lokaal beter te kunnen inbedden en in hechte samenwerkingsverbanden te kunnen treden waar alle partners beter van worden.

Ook werden enkele bezorgdheden en uitdagingen benoemd. VerDi wil deze, in voorbereiding van een aantal gesprekken met stakeholders en overheid, onder de aandacht brengen.

1. Een ALC op maat van elke individuele leerling?

Elke academie heeft een eigen beleid en een eigen leerplanvisie.

We kampen met het probleem dat de verantwoordelijken van de ALC soms onvoldoende voeling krijgen/hebben met de leerplannen die in het DKO worden gehanteerd.

Daardoor rijst de vraag hoe we hiermee als geheel om moeten gaan.

Een kwaliteitsvolle opvolging vanuit de academies lijkt daarbij soms onhaalbaar omwille van het gebrek aan beschikbare tijd. Tegelijkertijd merken we ook dat het aantal ALC-leerlingen stijgt.

2. Diploma of niet?

Het ontbreken van diploma-vereisten voor de ALC-verantwoordelijke wordt vaak als een probleem ervaren.

Het staat in contrast met de (diplomerings)verplichtingen voor leerkrachten.

De regelgeving schrijft voor dat de verantwoordelijkheid van de kwaliteit van het leerproces en de opvolging ervan bij de academie ligt.

Het ontbreken van een diploma bemoeilijkt de argumentatie ten aanzien van de verenigingen waarom die geen ALC kan zijn.

Toch moet de verantwoordelijke van de ALC of de persoon die de verantwoordelijke daarvoor aanduidt de leerling structurele inhoudelijke begeleiding geven om de basiscompetenties, specifieke eindtermen of beroepskwalificatie te realiseren.

Het veld ondervindt dat deze openheid de argumentatie ten aanzien van verenigingen en lokale besturen die andere belangen dan de puur onderwijskundige behartigen, bemoeilijkt.

3. De afstand van de ALC-locatie is een probleem.

Het ontbreken van duidelijke geografische beperkingen bemoeilijkt de taak van een academie om een ALC kwaliteitsvol op te volgen aanzienlijk. Toch is het de eindverantwoordelijkheid van de academie.

Het veld ervaart een beperktere mogelijkheid van de opvolging bij (te) grote afstanden tot ALC.

4. Als op voorhand duidelijk is dat de samenwerking niet haalbaar, relevant of realistisch is, en dus geen kwaliteitsvolle leercontext kan bieden, wordt deze gemotiveerd niet opgestart.

Dit lijkt echter in strijd met het uitgangspunt dat een afsprakenkader geen criteria mag bevatten die de toegang tot een alternatieve leercontext voor leerlingen beperken, of waardoor bepaalde amateurkunstenverenigingen (...) worden uitgesloten. Er wordt expliciet gesteld dat 'eisen ten aanzien van de opleiding van de begeleider', 'afbakening van het werkingsgebied' of 'selectie van welke leerlingen wel of niet kunnen deelnemen' niet aan de orde mogen zijn. Toch kan men bepalen dat de 'samenwerking niet haalbaar is'.

Het veld ervaart dit als onduidelijk of dubbelzinnig en vraagt hierover meer duidelijkheid.

5. Academies worden geacht om, in samenwerking met de alternatieve leercontext (ALC), een veilige leeromgeving te garanderen, waarbij het welzijn van de leerling centraal staat.

De aanzienlijke administratieve belasting, zowel voor ALC's als voor academies, maakt dit echter moeilijk uitvoerbaar zonder extra ondersteuning vanuit de (lokale) overheid en koepelorganisaties. De controle en opvolging van een groot aantal extra locaties op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne vereist aanzienlijke middelen. *(cfr. Vooraleer leerlingen in de ALC van start gaan, controleert de academie of de omgeving veilig is. Dit kan door een bezoek ter plaatse en/of het opvragen van documenten. De verantwoordelijke voor de ALC binnen de academie – zoals een leraar, beleidscoördinator of directeur – maakt deze inschatting op basis van expertise, eventueel geadviseerd door een preventieadviseur.)*

Daarnaast wordt in het kader van het actieplan tegen grensoverschrijdend gedrag verwacht dat academies controles uitvoeren op contactpersonen, begeleiders en andere betrokkenen in de ALC.

Dit roept enkele belangrijke vragen op in het veld:

- > Is deze controle nodig? Verenigingen worden al geacht conform het actieplan te werken.
- > Hoe ver moet deze controle gaan? De omzendbrief spreekt over de verantwoordelijke of begeleider, maar in ALC's hebben leerlingen vaak contact met meerdere personen, bijvoorbeeld tijdens pauzes, repetitieweken, overnachtingen of vervoer. Kan een academie redelijkerwijs verwachten dat al deze personen, inclusief vrijwilligers, worden gecontroleerd aan de hand van een uittreksel uit het strafregister?

Het veld vraagt duidelijkheid over de richtlijnen en een realistische inschatting van de haalbaarheid hiervan met de huidige omkadering.

6. De opvolging van de ALC door de leerkracht of coördinator sluit niet altijd aan bij de afspraken rond deconnectie.

Een groot aantal ALC-partners vereisen vanzelfsprekend een intensieve opvolging door de academie. De activiteiten van deze partners vallen echter niet altijd binnen de afgesproken uren van deconnectie die door de besturen zijn vastgelegd.

Het veld koppelt terug dat dit leidt tot een verhoogde werkdruk voor het betrokken personeel.